

Dieper – Power UP!

Schriftlezing

Ten slotte, zoek uw kracht in de Heer, in de kracht van zijn macht. Trek de wapenrusting van God aan om stand te kunnen houden tegen de listen van de duivel. Onze strijd is niet gericht tegen mensen maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen. Neem daarom de wapens van God op om weerstand te kunnen bieden op de dag van het kwaad, en goed voorbereid stand te kunnen houden.

Houd stand met de waarheid als gordel om uw heupen, de gerechtigheid als harnas om uw borst, de inzet voor het evangelie van de vrede als sandalen aan uw voeten, en draag daarbij het geloof als schild waarmee u alle brandende pijlen van hem die het kwaad zelf is kunt doven. Draag de verlossing als helm en Gods woord als zwaard, dat u van de Geest ontvangt.

Efeze 6:10–17

In huize Koning is er al jarenlang een traditie dat wij op zaterdagavond met elkaar proberen te eten. Gezinstijd. De **airfryer** gaat aan en we kijken het liefst een film. Het moet een film zijn die we allemaal leuk vinden. Oorlogsfilms of hoe dan ook films met geweld zijn not-done. Ik denk dat we zo'n beetje alle animatiefilms hebben gezien, en ook al wel meerdere keren. **Dus voor ons liever de Super Mario Bros Movie dan Saving Private Ryan.**

Maar we zijn in onze Efeze serie nu wel aanbeland bij een hoofdstuk dat gaat over oorlog. **Over strijd. Over onzichtbare, bovennatuurlijke machten en krachten.**

Even weer in de context: we lezen een brief van Paulus aan een kerk in de stad Efeze, een grote handelsstad in het huidige Turkije. Een brief over geloofsverdieping waar wij ook van alles van kunnen leren.

Mieke begon onze serie over de Efezebrief met het gebed uit hoofdstuk 1: dat we ons **geloof mogen verdiepen**. Dat we mogen zien en beseffen wat we allemaal in Jezus ontvangen.

Vorige week sprak Martijn over dieper gaan in de navolging van Jezus. Hij had het over het uitdoen van je oude ik en het aandoen van **je nieuwe identiteit** in Jezus alsof je nieuwe kleding aandoet.

Daarna gaat het in de brief door over **geestelijk volwassen worden** en nog een heleboel **praktische tips** over omgang met elkaar in het gezin.

Maar aan het eind maakt Paulus **een stevig slotstuk**. Alsof hij wil zeggen: al mijn praktische adviezen: **ik weet dat het strijden is**. Dieper gaan in je geloof is als een oorlog.

Als je het aan mij vraagt is dit een ontzettend belangrijk hoofdstuk in de bijbel.

Moeilijk, maar ook helder.

Vaag maar ook concreet.

Beangstigend maar ook bemoedigend.

Dit hoofdstuk vraagt om een **zorgvuldige aanpak**. Het heel serieus nemen omdat dit is wat God ons als taal aanreikt om Zijn wil te zoeken, maar het ook echt in z'n context en waarde te plaatsen en niet te doen aan inlegkunde: wij leggen onze mening in een bijbelverhaal.

Dat wil ik gaan doen vanmorgen. Maar dat lukt me niet in één preek. Daarom hebben we bedacht om volgende maand – op 19 juli en wellicht ook op 26 juli als ik jullie weer hier mag voorgaan – er nog dieper in te duiken. De preekserie wordt dus nog even opgerekt. Vandaag richt ik me op vers 10-13.

De structuur

En als ik dat gedeelte nog eens in eigen woorden moet ontleden, dan zet Paulus hier een argumentatie op in vijf stappen:

- Er zijn krachten die we niet de baas kunnen (v12)
 - Daarom moeten we de hele wapenrusting van God aannemen en dragen en er alles mee doen (v11a, 13a, 13c)
 - Dan hebben we superkracht (v. 10)
 - Zodat je tegenstand kunt bieden aan die geestelijke machten (13b)
 - En je stand kunt houden (v. 11b, 13d)

Bovennatuurlijke krachten

Als je dus dit gedeelte zo leest, is de basisgedachte van Paulus hier dat er krachten actief zijn die we niet de baas kunnen. En dat gaat dan niet om mensen (vlees en bloed zegt de tekst letterlijk). Paulus getuigt van een bovennatuurlijk wereldbeeld. Hij heeft het over:

1. hemelse vorsten
2. de heersers en de machthebbers van de duisternis,
3. tegen de kwade geesten in de hemelsferen.

Door de bijbel heen zien we dat het voor alle bijbelschrijvers vaststaat dat er een bovennatuurlijke wereld is. En dat die zich met twee velden lijkt bezig te houden:

1. De wereldpolitiek
2. De gedachtewereld.

Bovennatuurlijke wereldpolitiek

Het bijbelboek Daniël geeft ons een hemels inkijkje in dat eerste. Daniël heeft een ontmoeting met een engel (op zich al interessant) en die engel zegt:

'Wees niet bang, Daniël, want vanaf de eerste dag dat je inzicht probeerde te verkrijgen door je te verootmoedigen voor je God, is je gebed verhoord, en daarom ben ik gekomen. Maar de vorst van het Perzische koninkrijk heeft mij eenentwintig dagen tegengehouden voordat Michaël, een van de voornaamste vorsten, mij te hulp schoot toen ik daar, bij de koningen van Perzië, alleen stond.

Daniël 10:12-13

Er zit dus achter onze wereldpolitiek een geestelijke politiek. Dat is de visie van de bijbel. Hoe dat precies zit is niet heel makkelijk, maar er zijn wel gedachten over. Bij WAY college gaan we hier na de zomer mee aan de slag. En voor de volwassenen starten we na de zomer ook met dit soort Theologie- avonden en dit thema bespreken we daar ook in. Voor nu laten we het even bij de constatering dat de bijbel een geestelijke geopolitiek ziet.

Maar ik denk niet dat Paulus het er hier in die vorm over heeft. En dat is wel soms zo geïnterpreteerd. Ook recent nog.

Het is dit hoofdstuk ook dat door een deel van de kerk **aanleiding is geweest om ook fysiek de wapens op te pakken.**

En **alles** om ons heen als **demonisch** te zien wat anders was. Of wat jouw land aanviel.

De Correspondent schreef onlangs nog een uitgebreid artikel over juist hoe mensen op basis van de bovennatuurlijke wereldbeschouwing en aandacht voor het demonische de **Capitoolbestorming in Washington** verdedigen. Ik vind dat onverdedigbaar. Maar dat wil niet zeggen dat er geen geestelijke kant aan geopolitiek zit.

Ik wil vanmorgen vrijmoedig en openhartig spreken over een geestelijke werkelijkheid. Dat zal ik doen, maar dus wel met die kanttekening dat niemand na vandaag de wapens op kan pakken in fysieke zin.

Wat ik door juist de geestelijke wereld te benoemen wil laten zien is dat de God die wij liefhebben en dienen betrokken is op onze maatschappij en ons persoonlijk leven.

Hij is betrokken op de strijd rond **Jeruzalem**, de vervolgingen van christenen in **Noord-Korea en Nigeria**, de verwoesting van **onze planeet** en de **burn-out** cijfers bij Gen Z.

Ik wil vrijmoedig proberen ook een geestelijke bril te kunnen opzetten als je de krant leest of iemand spreekt. Maar **deze geestelijke bril is net als een zonnebril**. Hem opzetten moet je wel op het goede moment doen, anders levert het meer problemen dan oplossingen op...

Bovennatuurlijke invloed op onze gedachten

Als je het mij vraagt is Paulus hier dus helemaal niet zo bezig met de geopolitiek. Maar Paulus lijkt in de Efezebrief veel meer bezig te zijn met **bovennatuurlijke invloeden op onze persoonlijke levenssfeer**, onze gedachtewereld.

Daar heeft hij het namelijk over in passage uit **Efeze 2:**

*U was dood door de misstappen en zonden waarmee u voorheen **de weg ging van de god van deze wereld**, de heerser over de **machten in de lucht**, de geest die nu werkzaam is in hen die God ongehoorzaam zijn. Eens leefden wij allen net als zij: wij volgden onze wereldse begeerten en alle aardse verlangens die in ons opkwamen en stonden van nature bloot aan Gods toorn, net als ieder ander.*

Efeze 2:1-3

Ook in andere brieven wordt steeds door Paulus gesproken over ‘de god van deze wereld’. **Jezus** zelf noemt satan – de ultieme tegenstander van God – ook zo. (Joh. 12:31 en Joh. 14:30 bijvoorbeeld).

Bewustzijn

Dus waar ik net wees op dat we **niet alles in de wereld tot geestelijke strijd kunnen bestempelen**, zie ik dat er aan de ene kant soms weinig bewustzijn is over de geestelijke machten. **Mijn stelling vandaag is dat de fysieke wereld en de geestelijke wereld dichter bij elkaar staan dan we denken** en dat Paulus gedachte dat er krachten actief zijn die we niet de baas kunnen heel actueel is.

Juist voor ons die leven in een wereld waarin **onzichtbare algoritmes** bepalen wat je ziet, wat je koopt, en vaak zelfs wat je voelt. Je wordt continu bestookt met prikkels en meningen, waardoor je je makkelijk geleefd, angstig, overprikkeld en stuurloos voelt.

Een van de oprichters van Anthropic, een van de grootste AI-bedrijven ter wereld, zei onlangs over wat eigenlijk een 'logisch taalmodel' is: **"We blijven dingen tegenkomen die mysterieus, of zelfs verontrustend zijn."**

En de natuurkunde heeft materie en energie al op één hoop gegooid in de **Quantumverstrengeling**. Einstein noemt dit wetenschappelijke fenomeen **"spookachtige werking op afstand"** van deeltjes ... de onzichtbare wereld is er ook in onze tijd.

Hoe houd je stand in een wereld van algoritmes, van onzichtbare mentale druk... en hoe zit dat nu volgens de bijbel. Verrassend genoeg is dit hoofdstuk 2000 jaar na z'n eerste lezing nog steeds belangrijk.

Paulus' zegt dat we in ons leven bovennatuurlijke invloeden moeten erkennen. Er is een macht die ons op het pad van de dood wil hebben, **maar dat we ervoor kunnen kiezen om ertegen te strijden en stand te houden tegen die macht.**

Jezus noemt daarnaast heel concreet deze satan de vader van de leugen.

*Hij (de duivel, red.) is vanaf het begin een moordenaar geweest. Hij hoort niet bij de waarheid, omdat er geen waarheid in hem is. Wanneer hij liegt, spreekt hij zoals hij is: een aartsleugenaar, **de vader van de leugen.***

Johannes 8:44

Paulus schrijft aan de gemeente in Korinthe dit over satan:

Dat is ook geen wonder, want niemand minder dan Satan vermomt zich als een engel van het licht. Het ligt dus voor de hand dat ook zijn dienaren zich voordoen als dienaren van de gerechtigheid. Maar ze zullen krijgen wat ze verdienen.

2 Kor. 11:14-15

Die bovennatuurlijke krachten die op ons inbeuken werken op verschillende manieren.

- **Ze laten ons God ongehoorzaam zijn**
- **Ze vertellen ons leugens**
- **Ze willen ons verleiden.**

Er worden ons zoveel leugens verteld:

- Jij telt niet mee in deze maatschappij
- Iemand met jouw afkomst zal nooit de top bereiken
- Je kunt nooit een goede partner zijn
- Mijn talenten worden niet gezien
- Hoe mijn baas mij behandelt is onrechtvaardig

- Mijn lichaam is niet mooi genoeg
- Ik kan deze verslaving nooit overwinnen, het zit in mijn brein.

We strijden allemaal in onze gedachtewereld.

Het kenmerk van al die keuzes is dat je leven niet tot z'n recht komt. Het pad loopt uiteindelijk dood. Soms letterlijk. Het is de oude ik.

Kortom: er zijn krachten aan het werk die je verstand te boven gaan. Die zich soms als licht voordoen. Maar die ten diepste niet het beste met je voorhebben.

Een actieve rol

En in die strijd om onze gedachtewereld spelen we volgens Paulus geen passieve rol. Het is niet zo dat God ons een kalme reis belooft. We worden in dit gedeelte uitgedaagd om een actieve rol te spelen. Paulus kiest voor strijdtal. **Het zou zo mooi zijn als God het even zou fixen voor ons en alle strijd uit ons leven zou verbannen.**

Let op dat er twee keer iets staat over die wapenrusting.

- **Trek de wapenrusting van God aan (v.11)**
- **Neem daarom de wapens van God op (v.13)**

De eerste gaat als je het mij vraagt om onze identiteit. Tegenover de leugens van de wereld ben jij wat God over je zegt, is jou gerechtigheid gedaan, mag je leven uit vrede en geloof, ben je een gered Kind van God en spreekt God tot jou door Zijn woord.

Je moet deze identiteit aantrekken om staande te blijven.

Maar het tweede gaat over onze activiteit. Om staande te blijven moet je in beweging. **De aanval is de beste verdediging**, om het met Johan Cruijff te zeggen.

Gods waarheid om de leugens tegen te spreken, recht doen in een wereld vol onrecht, vrede brengen, geloof versterken, redding verkondigen en woorden van waarde proclameren.

God wil mensen vanuit alle uithoeken van de wereld nog bij zijn mooie toekomst betrekken denk ik.

Efeze 3 laat hier licht op schijnen:

Zo zal nu door de kerk de wijsheid van God in al haar schakeringen bekend worden aan alle vorsten en heersers in de hemelsferen, naar het eeuwige voornemen dat Hij ten uitvoer heeft gebracht in Christus Jezus, onze Heer.

Efeze 3:10-11

De wapens van God

En om ons in te schakelen reikt Paulus ons hier een wapenrusting aan. We noemen dat vaak in de kerk 'de geestelijke wapenrusting'. **Maar lees goed: hier staat de Wapenrusting van God.**

Het is ook niet een wapenrusting die Paulus even bij elkaar scharrelt.

Over die attributen valt veel te zeggen, maar dat bewaar ik even voor de volgende keer in juli. Wat ik nu wil aanstippen is het volgende: **Paulus lijkt al zijn taal voor de 6 elementen van de wapenrusting uit het Oude Testament te halen.**

De waarheid als gordel	Jesaja 11:5 (Septuagint)	Hij draagt gerechtigheid als een gordel om zijn lendenen en waarheid als een gordel om zijn heupen.
Gerechtigheid als harnas	Jesaja 59:17	Hij gordde het harnas van de gerechtigheid aan
De inzet voor het evangelie van de vrede als schoenen	Jesaja 52:7	Hoe welkom is de vreugdebode die over de bergen komt aangesneld, die vrede aankondigt en goed nieuws brengt, ...
Geloof als schild	Psalm 5:12	Maar laat verblijd zijn allen die tot U de toevlucht nemen, laat hen voor eeuwig juichen omdat U hen beschut;
Verlossing als helm	Jesaja 59:17	...en zette de helm van de redding op zijn hoofd.
Gods woord als zwaard	Jesaja 49:2	Mijn tong maakte Hij scherp als een zwaard...

Het is vooral de wapenrusting die past bij de omschrijving van de Messias zoals die door Jesaja wordt voorspeld.

Daar zit iets heel moois in: de manier waarmee wij de leugens in ons hoofd, de strijd in onze gedachten tegen demonische machten en krachten mogen aangaan, is de manier waarop Jezus de strijd aanging. Wij krijgen toegang tot de middelen die Jezus zelf had in zijn strijd tegen Satan.

De wapenrusting van God is de wapenrusting waarmee Jezus zelf was uitgerust en waarmee Hij de machten en krachten heeft overwonnen.

En daarvan kennen we de uitkomst.

Hij (Jezus, red.) heeft zich ontdaan van de machten en krachten, Hij heeft hen openlijk te schande gemaakt en in Christus over hen getriomfeerd.

Kol. 2:15

En dat is **echt goed nieuws!** Want we struggelen allemaal met gedachten in ons hoofd, met verslavingen die we nauwelijks te boven lijken te komen. Met krachten en machten die we niet de baas lijken te kunnen.

Die verslaving aan eten, dure kleding, of porno. De leugens over je beperkingen, afkomst of identiteit.

Je hoeft daar niet in te blijven steken.

Power Up

Het antwoord staat in vers 10:

Ten slotte, zoek uw kracht in de Heer, in de kracht van zijn macht.

Dat is hoe de NBV het vertaalt. De HSV vertaalt het zo:

*Verder, mijn broeders, **word gesterkt** (ένδυναμοῦσθε) in de Heere en in de **sterkte** (κράτει) van Zijn **macht** (ίσχύος)*

En dat is iets zorgvuldiger. “Zoek uw kracht” wekt de suggestie dat je die wapens van God moet zoeken. Jij moet het doen. **“Word gesterkt” is een lijdende vorm.** Het wordt je gegeven. En dat is wat er in het Grieks staat. Word gesterkt! Ontvang het, en ga ermee aan de slag.

De kracht waar Paulus het hier over heeft hoeft niet uit onszelf te komen. Het wordt ons gegeven.

De strijd tegen de krachten die we niet de baas kunnen is niet afhankelijk van je eigen training. **Het gaat er niet om steviger spierballen te trainen. Het gaat erom om je te laten sterken.**

Door de wapenrusting aan te trekken – het wordt deel van je identiteit. En door ermee aan de slag te gaan – *na alles gedaan te hebben* – zegt de HSV heel mooi, houden we stand.

Gesterkt worden dus. En Paulus gebruikt daarbij drie verschillende woorden voor *kracht* of *sterkte*...

Hij gebruikt die termen vaker in zijn brieven. En het lijkt meer te zeggen dan zomaar even een versterking van zijn argument. En kort gezegd komt het hier op neer:

- macht (ίσχύος) = de identiteit van God
- sterkte (κράτους) = de potentie van Gods macht
- kracht (δυνάμει) = de persoonlijke ervaring van die sterkte

Ik heb erover nagedacht. Hoe maak ik dit nu praktisch begrijpelijk, ook als je helemaal niets hebt met de oorlogstaal.

Dus ik grijp even terug op de animatiefilms. Super Mario Bros... ken je die computerspelletjes met Mario en Luigi?

In de film staat Mario voor grote uitdagingen. Laat het symbool zijn voor ons leven, voor jouw uitdagingen. Voor onze geestelijke strijd tegen leugens en verleiding.

Hoe houd je stand? **Wat sls het leven lijkt op een circuit waar je voortdurend wordt bedreigd door allerlei gevaren?** In de film doet een prinses (een personage die Peach heet) het even aan hem voor. En dan wordt het Mario duidelijk: **hij heeft Power Ups nodig. Iets waarmee hij zich kan wapenen en stand kan houden.**

Kijk maar even mee...

Ik weet niet hoe jij hier zit. Misschien loop je ergens in vast.

How am I supposed to do that?

Is misschien wel jouw vraag. En Gods antwoord is “met de Power Ups”. De potentie van Zijn wapenrusting is er voor jou!

De God die de machten en krachten heeft overwonnen die het met hun leugens en verleidingen op jou gemunt hebben biedt jou vandaag zijn Power Ups aan: Zijn waarheid, gerechtigheid, vrede, geloof, redding en woord.

Om aan te trekken. En om mee te oefenen.

Om je identiteit te vinden in Zijn identiteit. Om je overwinning te vinden in Zijn overwinning. Om je eer en waardigheid te vinden in Zijn eer en waardigheid.

Je bent groter dan je denkt. Je bent sterker dan je denkt. Je kunt hoger springen uit de modder van ellende dan je denkt!

Want aan Hem die door de kracht die in ons werkt bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij vragen of denken, aan Hem komt de eer toe, in de kerk en in Christus Jezus, van geslacht op geslacht, tot in alle eeuwigheid. Amen.

Efeze 3:20-21